

YLI 15-VUOTIAIDEN KANSANTANSSIRYHMIEN KATSELMUS

TAVOITTEET, SÄÄNNÖT JA KRITEERIT 2017

TAVOITE

Katselmuksen keskeisin tavoite on kansantanssin harrastajien tukeminen. Katselmuksat toimivat foorumina kansantanssia harrastavien ryhmien kohtaamiselle, yhdessä tekemiselle ja yhdessä oppimiselle. Kantavana ajatuksena on, että harrastaja ja ryhmät voivat osallistua sellaisena kuin ovat, itsessään arvokkaina ihmisinä. Palautteessa asiantuntijat keskittyvät ryhmän kehitystä tukevaan arviointiin. Katselmuksessa tehty arvio ryhmien tanssillisesta tasosta helpottaa ryhmän koulutuksen suunnittelua. Arvioinnin pääpaino on ryhmän tanssillisessa osaamisessa. Tavoitteena on myös kartoittaa ryhmät kansallisiin ja kansainvälisiin edustustehtäviin.

SÄÄNNÖT

1. Sarjat: 15-20 -vuotiaat
yleinen sarja
yli 35-vuotiaat
yli 55-vuotiaat
Riemua!-sarja
2. Katselmuksen esitysaika on 8 - 15 minuuttia, ja se saa koostua yhdestä tai useammasta osasta. Riemua!-sarjan ryhmän esitysaika on 6-8 minuuttia.
3. Yleiseen sarjaan ja Riemua!-sarjaan ei ole ikärajoja. Muissa sarjoissa 1/3 ryhmän jäsenistä voi poiketa ikäsarjasta.
4. Musiikkiryhmän tai muusikon käyttö on suositeltavaa. Jos tämä ei ole mahdollista, voi käyttää myös äänitteitä.
5. Katselmustulos on voimassa kaksi (2) vuotta.
6. Ryhmät nimetään perussarjaan, taitosarjaan, taito plus – sarjaan, valiosarjaan, valio plus – sarjaan ja mestaruussarjaan.
7. Riemua!-sarjan osallistujia ei nimetä taitosarjoihin. Sarjassa jaetaan sen sijaan kunniamainintoja erilaisista ansioista.

Katselmuksen tulee olla suomalaisen perinteen pohjalle rakennettu ohjelmakokonaisuus, joka voi sisältää eri perinnealueilta muistiinmerkittyä ja sovitettua kansantanssia, piiri- ja laulu-leikkejä sekä leikkejä, loruja, hokemia tai uusia suomalaiseen kansantanssiperinteen pohjalle rakennettuja kansantanssikoreografioita. Musiikkina voi käyttää sekä perinteistä että sovitettua ja sävellettyä musiikkia, laulua ja äänitehosteita. Esiintymisasuina saa käyttää kansallispuhua, kansanomaista tai muuta kokonaisuuteen sopivaa asua.

TALTIOINTI

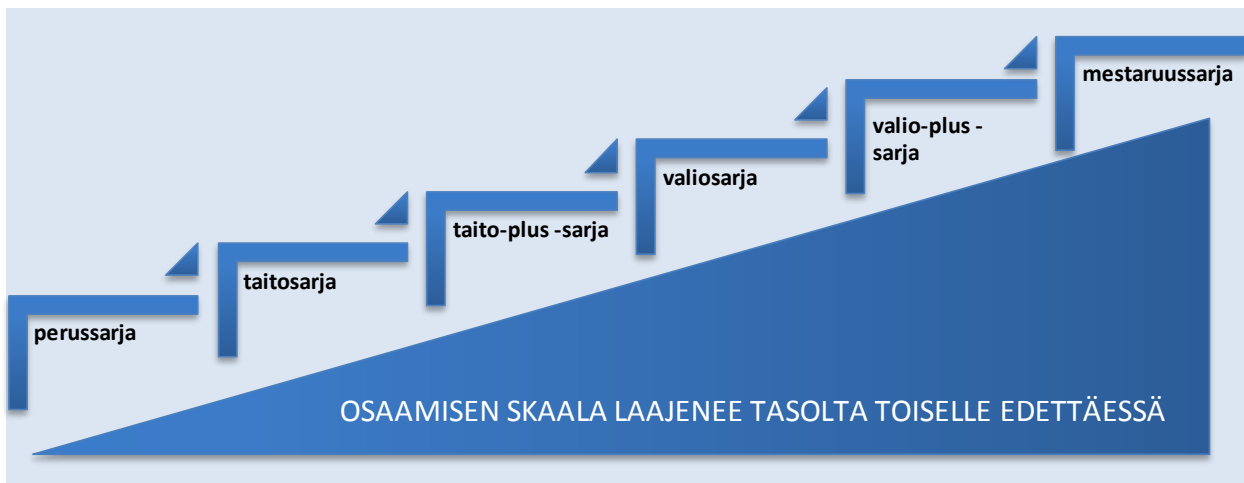
Suomen Nuorisoseurat pidättää oikeuden katselmuksen taltioimiseen kuvanauhoille ja niiden käyttämiseen raatityöskentelyssä sekä alan koulutus- ja esittelytehtävissä.

YLI 15-VUOTIAIDEN KANSANTANSSIRYHMIEN KATSELMUKSEN KRITTEERIT 2017

Katselmuksen tasosarjoille luodut kriteerit tukevat katselmuksen arviointiraadin työskentelyä ja ohjaavat ryhmien sijoittamista eri tasosarjoihin. Kriteerien tavoitteena on lisäksi edesauttaa katselmukseen osallistuvia ryhmiä oman osaamistasonsa ennalta arvioimisessa suhteessa katselmuksessa käytettäviin arviointiperusteisiin. Arvioinnin pääpaino on ryhmän tanssillisessa osaamisessa.

Nimeäminen perussarjaan, taitosarjaan, taito-plus-sarjaan, valiosarjaan, valio-plus-sarjaan, ja mestaruussarjaan tapahtuu kumuloiitavasti. Osaaminen lisääntyy eli kun on saavutettu alempi taso ja sen lisäksi osataan vielä lisää, niin mennään ylempälle tasolle. AINAKIN ALIMPANA KUVATUT OSATAAN.

Tarkemman arvion kehittämisalueistaan ja eri arvioinnin osa-alueista ryhmät saavat arviointiraadin suullisessa ja kirjallisessa palautteessa. Määritelmiä sovelletaan ikäsarjat huomioon ottaen.

Arvioitavia kohteita esiintyjien osaamisen näkökulmasta:

Ryhmän tanssitekninen osaaminen

- erilaisten liikelaatujen hallinta
- tanssiminen musiikkiin
- tanssimisen varmuus
- ohjelmakokonaisuuden vuorojen, askelikkojen, otteiden ja kuvioiden osaaminen
- vartalon mahdollisuuksien ja koordinaatiokyvyn käyttäminen

Ilmaisu ja vuorovaikutus

- kontaktit tanssijoiden ja muusikoiden kesken
- kontakti yleisöön
- ilmaisun kantaminen kokonaisuuden ajan
- ilmaisun luontevuus ja tyyliin sopivuus
- esityksen sanoman välittyvyys yleisölle
- musiikin tulkinta (tanssiessa)

Musiikki

- yhteistyö tanssijoiden ja soittajien kesken
- musiikin sopivuus ohjelmakokonaisuuteen
- elävän musiikin sovitukset ja instrumenttien hallinta

Ohjelmakokonaisuuden arviointikohteita

- kuvioinnin monimuotoisuus
- tanssityylien yhteensopivuus
- siirtymien luontevuus
- ohjelman sopivuus ryhmälle

MUUTA HUOMIOITAVAA

Muun muassa seuraavat osa-alueet voidaan laskea erityisiksi lisäansioiksi sarjoihin nimeämisessä

- Muusikko tai musiikkiryhmä:
  - musiikin tanssittavuus, sovitusten tyyllinen sopivuus, yhteistyö tanssijoiden kanssa, kansanomaisen soittotyylin
- laulun monimuotoisuus (äänenmuodostus, puhtaus, äänissä laulaminen)
- teoksen teeman kiinnostavuus tai juonellisuus (ei pakollinen; antaa mahdollisesti lisämaustetta esitykseen)
- yllätyksellisyys (juonenkäänneet tai muut yllätykset)
- tanssin rytmittäminen ym. tehokeinot (päristelyt, polut, taputukset, muu rytmien virtuositeetti)
- soolot (liittyen tanssiin, lauluun, soittoon)

AINAKIN ALLA KUVATUT ASIAT OSATAAN KUSSAKIN SARJASSA.

PERUSSARJA Ryhmä hallitsee kansantanssin perustaidot.

Esiintyjät osaavat:

TANSSITAITO

- tanssia koreografian tai sommitelman vuorot.
- pitää yllä ryhdikkään tanssiasennon.
- tanssia ryhmänä yhdessä.

ILMAISU JA VUOROVAIKUTUS

- kohdistaa tarkoitettulla tavalla (fokusoiminen tiettyihin suuntiin, yleisöön, pariin, ryhmän jäseniin)

KOREOGRAFIASTA TAI SOMMITELMASTA ON NÄHTÄVISSÄ:

- kuvioinnin monimuotoisuus
- tanssityylien yhteensopivuus
- siirtymien luontevuus
- ohjelman sopivuus ryhmälle: taitotaso ja teema on sopiva

MUSIIKISTA JA MUSIIKILLISESTA OSAAMISESTA ON HAVAITTAVISSA SEURAAVAA:

- musiikin sopivuus ohjelmakokonaisuuteen
- elävän musiikin sävellykset, sovitukset ja sanoitukset ovat kiinteä osa kokonaisteosta → tanssi ja musiikki toimivat yhtenäisesti

MUSIIKIN ESITTÄJÄT (MUUSIKOT TAI MUUT MUSISOIVAT ESIINTYJÄT) OSAAVAT:

- soittaa yhdessä sopivaan tempoon
- hallita instrumenttinsa (myös laulu) soittamisen
- valitut kappaleet (myös laulamisen ja laulun sanat)

TAITOSARJA Ryhmä hallitsee kansantanssin perustaidot hyvin.

Perussarjataso sisältämien osaamisen lisäksi

ESIINTYJÄT OSAAVAT:

TANSSITAITO

- tehdä selkeitä eroja erilaisten askelikkujen välille (=hyppypohjaiset askelikot ovat napakat ja irti lattiasta, kävelypohjaisissa askelikoissa painon siirto toimii oikea-aikaisesti, esim. sottiisi legatomainen ja jenkka puolestaan ilmava ja kevyt)
- pitää koko esityksen ajan yllä selkeitä kuvioita ja otteita parin ja ryhmän kanssa
- vaihtaa kuviosta toiseen sujuvasti

ILMAISU JA VUOROVAIKUTUS

- pitää yllä ilmaisullista intensiteettiä koko esityksen ajan
- osoittaa nauttivansa tanssimisesta ja esiintymisestä

MUUSIKOT OSAAVAT:

- soittaa ja laulaa puhtaasti ja harmonisesti
- tukea tanssijoita soitollaan
- osoittaa nauttivansa esiintymisestä

TAITOPLUS-SARJA

Ryhmän taidot ovat osittain taito- osittain valiosarjatasolla.

VALIOSARJA Ryhmä hallitsee kansantanssin erityistaidot.

Taito- ja taito-plus –sarjojen tason sisältämien osaamisen lisäksi

ESIINTYJÄT OSAAVAT:

TANSSITAITO

- näyttää liikedynaamisia eroja tanssissaan
- tanssiasento toimii parin kanssa yhteistä asentoa tukien
- tanssia täsmällisesti kuvioissa ja otteissa ja askelikot ovat siistejä
- tanssia tyyliin ja teeman sopivasti
- käyttää maakontaktia tanssimisen perustana

ILMAISU JA VUOROVAIKUTUS

- eläytyä esiintymiseen luontevasti ja tyyliin sopivasti
- fokusoida liikettä tarkoitetulla tavalla

MUUSIKOT OSAAVAT:

- varioida teeman sisällä tyyliin sopivasti
- eläytyä esiintymiseen luontevasti

VALIOPLUS-SARJA

Ryhmän taidot ovat osittain valio- osittain mestaruussarjatasolla.

MESTARUUSSARJA Ryhmälle on hioutunut persoonallinen tyyli, josta välittyy tanssijoiden oma tulkinta ja ilmaisu. Esitys on tasapainoinen kokonaisuus, joka koostuu hyvästä teknisestä osaamisesta ja luontevasta ilmaisusta.

ESIINTYJÄT OSAAVAT:

TANSSITAITO

- esitettävän kokonaisuuden erinomaisesti
- tanssiminen näyttää luontevalta, vaivattomalta ja kuhunkin tanssityyliin sopivalta.
- tanssia persoonallisesti
- tanssia virtaavasti koko kehon mahdollisuuksien ollessa käytössä moniulotteisesti käytössä
- osoittaa tanssiteknisesti hiottu ja puhdasta tanssimista
- käyttää musiikin vaihteluita hyväkseen ja tanssimisessa näkyy erilaisten rytmi- ja tempovaihteluiden vaikutukset liikelaatuun

ILMAISU JA VUOROVAIKUTUS

- pitää yllä luontevaa vuorovaikutusta esiintyvän ryhmän kesken
- varioida teeman sisällä luontevasti ja tehdä myös yllättäviä ratkaisuja
- välittää esityksen dramaturgisia tunnelman vaihdoksia

OHJELMAKOKONAISUUS

Ohjelmakokonaisuus on monipuolinen ja mielenkiintoinen. Kuvioiden ja tilankäyttö on rikasta. Siirtymiset sekä tanssista että tunnelmasta toiseen ovat loppuun asti mietittyjä ja toimivia. Esitys on tyyllisesti selkeä kokonaisuus ja ryhmän taitotasolle sopiva. Puvustus on tarkoituksenmukaista ja soveltuu hyvin ohjelmakokonaisuuteen. Rekvisiitan käyttö on perusteltua ja sitä osataan käyttää monipuolisesti.

MUSIIKKI

Musiikki ja tanssi muodostavat selkeän kokonaisuuden. Musiikki on tanssittavaa ja sovitukset tukevat esitystä. Muusikoiden yhteistyö keskenään ja tanssijoiden kanssa on saumatonta musiikin ja liikkeen tukiessa toinen toisiaan. Kansanomaisen soiton tyylipiirteiden hallinta on hyvää. Musiikkiryhmä on myös ulkoiselta olemukseltaan osa kokonaisuutta.